

TWEESPRAAK

In de rubriek *Tweespraak* leggen we een discussievraag voor aan twee mensen die er een verschillende visie op nahouden.

Zijn politieke partijen onmisbaar?

Democratie is iets anders dan participatie. In het Britse Frome werden de partijen weggestemd. Thomas GOORDEN meent dat het ook bij ons kan en richtte in Antwerpen de Burgerraad op.

Thomas Goorden
Bedrijfsleider, oprichter van
Burgerraad en Burgerlijst

Nog nooit waren de cijfers over het vertrouwen in partijen zo laag. Recent Europees onderzoek bij Vlaamse jongeren tussen achttien en 34 jaar oud (Generation What?) wees uit dat minder dan 23 procent lid zou willen worden van een politieke partij. Op de vraag of politici corrupt zijn, antwoordt maar liefst tachtig procent bevestigend. Nog meer verontrustend is dat 33 procent van de ondervraagden bereid blijkt deel te nemen aan een grote opstand tegen de generatie die nu aan de macht is. Het geloof in democratie blijft echter hoog. Dus bedoelen we met 'democratie' duidelijk iets anders dan onze huidige participatie.

Wat zou er gebeuren als er geen partijen meer aan de macht zouden zijn? In Frome, een gemeente van 25.000 inwoners in Groot-Brittannië, doen ze het ons voor. Daar werd de gemeenteraad, tot dan afwisselend gedomineerd door één van de grote landelijke partijen, integraal vervangen door een groep onafhankelijken. Voor de anders zo duffe zittingen dienden stoelen bijgezet. Plotseling kon iedere inwoner, ongeacht politieke overtuiging, meepraten over gemeentelijke beslissingen en ideeën aandragen. Het burgemeesterschap werd een jaarlijks roterende functie opdat niemand te gehecht zou raken aan die stoel. De begroting

wordt intussen volledig door de inwoners gestemd, waarbij iedereen vanaf de leeftijd van tien mag meedoen. In luttele jaren tijd werd Frome een enorm populaire plek om te wonen, dankzij het inspirerende, partijloze beleid van alle inwoners samen.

Zou dat model werken in een stad? De Antwerpse Burgerraad doet vermoeden van wel. Elke maand lezen we er – net zoals de oppositiepartijen – de enorme stapel ontwerpbesluiten van de eerstvolgende zitting. Deelnemers mogen zelf kiezen welk dossier hen interesseert. Ze stellen vragen, doen suggesties en maken opmerkingen. Alleen is er geen electoraal belang mee gemoeid, geen partijprogramma dat gevolgd moet worden. De

dossiers worden op hun sterktes en zwaktes bekeken en het resultaat overgemaakt aan de relevante commissie. Conflictvrij en oprecht.

Ons land kraakt van de partijpolitieke conflicten. Beslissingen worden vaak enkel bekeken vanuit electoraal winstbejag, waarbij feiten en reflectie geregeld het onderspit delven. Samenwerken met burgers blijkt ontzettend moeilijk. Hun oprechte vragen worden vaak genegeerd, uit angst. Besluit blijft ziende blind.

Het is tijd dat we ons een weg banen uit dat moeras. Allereerst op lokaal niveau. Schaf de partijkleuren af en zet wat stoelen bij. We komen er wel uit, als we eerst eens opnieuw met elkaar leren praten.

© Reinhart Croon

Ontelbare keren is al gezegd dat politieke partijen geen toekomst hebben. Volgens de politicoloog Carl DEVOS blijven partijen echter onmisbaar in een democratie op grote schaal.

Carl Devos
Hoogleraar politicologie aan de
UGent

In 1902 verscheen een belangrijke studie van de hand van de Russische politicoloog en politicus Moisei Ostrogorski (1854-1921), die onder andere een invloedrijk boek schreef over politieke partijen. In *Democracy and the Organization of Political Parties* beschreef hij als een van de eerste systematisch en nauwgezet welke rol politieke partijen spelen in de organisatie van de democratie. Ostrogorski wees al op de disfuncties van de toen nog heel prille partijen. Veel van de kritieken op politieke partijen die hij noteerde werden ook in de daaropvolgende decennia – zeker in de jaren 1960 – onophoudelijk en vaak forser herhaald.

Het pessimisme van Ostrogorski over de toekomst van de democratie bleek achteraf onterecht, maar zijn kritische analyse over partijen blijft overeind. Waarmee duidelijk is dat de huidige kritiek op hedendaagse partijen zo oud is als die partijen zelf. Dat betekent niet dat ze daarom onterecht is, wel dat er niets bijzonders of nieuws aan is. En de partijen, ze overleven.

Ontelbare keren is over partijen gezegd dat ze zonder toekomst zijn. Ze verloren de voorbije decennia niet enkel leden, maar ook functies. Onderzoeken tonen hun verminderde relevantie aan, niet dat ze vandaag overbodig zijn. Nog steeds blijven

het belangrijke leveranciers van personeel en beleidsideeën, mobiliseren ze burgers, voeden ze het politieke debat enzovoorts. Media en nieuwe sociale bewegingen (waaronder burgerbewegingen) bijvoorbeeld namen functies en relevantie over, maar daarmee zijn partijen niet verdwenen of integraal vervangbaar. Voor een uitgeleefd model tonen ze zich echter na ongeveer anderhalve eeuw vrij veerkrachtig. Partijen blijven onmisbaar, niet als enige, maar minstens als een heel cruciale politieke speler.

Trouwens, zodra die 'alternatieven voor partijen' hun functies overnemen, worden ze het als het ware ook zelf. Weze het dan weer een nieuwe vorm van partijen, en daar zijn er immers meerdere van mogelijk. Een partij is geen typische organisatievorm, het is vooral een functie binnen het politieke systeem. Er is vandaag nog steeds geen volwaardig alternatief voor partijen dat al hun functies binnen de massademocratie kan vervullen. Partijen zijn ook dynamische organen, die zich aanpassen aan wijzigende omstandigheden. Dat lukt niet altijd even goed. Dat leidt tot kritiek, zeker gezien veranderende verwachtingen van een kritischer publiek.

Partijen kennen dus veel problemen, maar vandaag blijven ze onmisbaar in een democratie op grote schaal. Zoals ze dat in het verleden waren en ook in de toekomst zullen zijn, maar steeds in een veranderende vorm.

LEZERSBRIEVEN

Reageren op artikelen? Schrijf naar **KERK & leven**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of e-mail naar lezersbrieven@kerknet.be, met vermelding van uw naam en adres. De redactie behoudt zich het recht lezersbrieven taalkundig te bewerken en in te korten.

Priestertekort (1)

KERK & leven, 3 MEI 2017

Er dient werk te worden gemaakt van echte evangelisatie bij jongeren. Als het geloof weer wordt doorgegeven, dan zullen er roepingen zijn. Er is niets zo onaantrekkelijk als een Kerk die zichzelf weg relativeert en die niet voluit wil verkondigen dat Jezus volledig mens en God is (dus niet enkel een voorbeeldig mens).

Men heeft geen bril nodig om vast te stellen dat authentieke gemeenschappen (zoals Tiberiade) roepingen hebben. Indien leken gaan dopen en huwelijken inzegenen, dan zullen er nog minder roepingen komen.

Wil de Kerk in ons land nog priesters? Dan zal ze klare wijn moeten schenken, met aandacht voor aanbidding en biecht, zodat jongeren de kans krijgen om een godservaring op te doen.

Hilde SOMERS, via Facebook

Priestertekort (2)

KERK & leven, 3 MEI 2017

Ik ben 85 jaar, vader en grootvader, overtuigd christen en sinds jaar en dag lezer van uw blad. Elke zondag ga ik naar de mis, al moet ik daarvoor doorgaans uitwijken naar een of andere naburige parochie.

Het priestertekort is meer dan ooit actueel. Een groot deel van het probleem draait rond twee knelpunten: het verplichte celibaat en de onmogelijkheid om vrouwen tot priester te wijden.

Het celibaat had al heel lang afgeschaft moeten zijn. Meer zelfs, het had nooit mogen bestaan. De apostelen waren ook niet allemaal celibatair. Spijtig genoeg moesten we de voorbije jaren vaststellen tot welke uitwassen het celibaat in een aantal gevallen heeft geleid. Dat bepaalde kerkleiders kwesties onder de mat veegden,

berokkende het imago van de kerk veel schade.

Vrouwen als priester? Er zijn zeker christelijke vrouwen die zich daartoe zouden geroepen voelen. Het argument dat Jezus enkel mannelijke apostelen had, is niets meer dan een drogreden.

Hoe dan ook, het is tijd dat onze kerkleiders tot op het hoogste niveau in Rome blijk geven van gezond boerenverstand en het roer radicaal omgooien. Ik vrees echter dat men zich weer zal willen behelpen met enkele maatregelen die niets meer zijn dan een pleister op een houten been.

Afschaffing van het celibaat en vrouwelijk priesterschap alleen zullen de crisis in de Kerk weliswaar niet oplossen, maar kunnen een belangrijke kentering veroorzaken en een deel van de afhakende massa stimuleren tot hernieuwde geloofsbeleving.

Roger GOORMAN, Hansbeke

Advertentie

**Mijn Stannah Siena,
aangepast aan mijn behoeften**

Documentatie en gratis
prijsop offerte op
0800 95 950

info@stannah.be www.stannah.be

Naam + Voornaam
Adres
Postcode Tel :
Stad E-mail

Stannah sprl
Poverstraat 208, 1731 Relegem

Stannah